

Oslo, 19. januar 2022

Landbruks- og matminister Sandra Borch

Behov for kompensasjonspakke til veksthus der gass per i dag er nødvendig varmekilde

Det vises til tidligere brev og møtet 11. januar 2022 der vi orienterte om den økonomiske situasjonen norsk veksthusnæring står i pga pandemien og ekstraordinære produksjonskostnader, blant annet energi. Norsk Gartnerforbund er svært glad for at vi har fått en kompensasjonsordning for høye strømkostnader for veksthusnæringen. Det vil bidra til at mange kan planlegge og gjennomføre produksjon med en bedre økonomisk forutsigbarhet.

For deler av veksthusnæringen som per i dag ikke har mulighet til å bruke strøm, og som foreløpig må bruke naturgass som varmekilde er det nødvendig at regjeringen også setter inn tiltak. Dette for å redde bedrifter som har havnet i en plutselig og uforutsett situasjon og med klare intensjoner om å gå bort fra fossil energi når mulighetene og infrastrukturen rundt bedriftene tillater det.

Vi ber med dette om at regjeringen legger frem en kompensasjon for den ekstraordinære prisøkningen, og hjelper produsentene gjennom en svært alvorlig situasjon.

Norsk veksthusnæring står for en total verdiskaping på vel 2,4 mrd. kroner. Den består av produksjon av både spiselige vekster, som grønnsaker og urter, samt prydplanter som potteplanter og snittblomster. I tillegg sikrer veksthus at vi kan ha oppavl av småplanter til videre dyrking i både veksthus og ute på friland, noe som hindrer importsmitte. Norsk veksthusproduksjon bidrar til produksjon i utvidet sesong og er en metode som bidrar til større norskandel, og gjøre oss mindre avhengig av importerte varer. Veksthusnæringen er en viktig del av norsk jordbruk og bidrar til både økt sysselsetting, verdiskaping og distriktpolitiske målsettinger.

De siste to årene har det vært mange uforutsigbare utfordringer for næringen med mangel på arbeidskraft og kraftig kostnadsøkning. De siste måneder har veksthusnæringen opplevd at prisene på energi, i tillegg til alle produksjonskostnader, har hatt en ekstrem prisøkning. I et normalår utgjør energi 20% av produksjonskostnadene, i 2021 utgjorde energien 40-50%.

Landbrukets klimamål er felles mål, og veksthusnæringen har over lang tid jobbet systematisk for å kutte CO₂-utslipp ved omstilling av energibærere, klimastyring og smart energibruk. Næringen har kuttet CO₂-utslippet med 70% siden 1990 og er nå 67% fornybare. Norsk Gartnerforbund driver aktiv energirådgivning og har en strategi med mål om å være 100% fornybare innen 2030.

Energien i veksthus benyttes til oppvarming og lys når ikke sola gir tilstrekkelig lys og varme. Hovedkilden for energi er el-kraft (56%). Dette er resultatet av en stor omstillingsprosess fra olje og gass. For å nå målet i strategien er det viktige forutsetninger som må være på plass. En grunnleggende forutsetning er at det faktisk finnes alternative energikilder som bedriftene kan konvertere til. Nettopp denne problemstillingen er det mange gartnere som står i per i dag.

NGF Servicekontor

Postadresse: Schweigaardsgt. 34 F 0191 OSLO	Telefon: 23 15 93 50	E-post: ngf@gartnerforbundet.no	Organisasjonsnr.: NO 970 168 508 MVA	IBAN: NO74 4266 15 51830
	Faks: 23 15 93 51	Internett: www.gartnerforbundet.no	Oppdalsbanken: 4266 15 51830	BIC/SWIFT: OPPDNO21

Veksthusnæringen som bruker naturgass er i en situasjon med omstilling, og målet er fornybar, men situasjonen rundt bedriftene er ennå umoden og ikke klar for dette skiftet ennå da nettet for elkraft ikke har kapasitet der behovet er. Det finnes heller ikke biogass i tilstrekkelig mengde som kan ta over for naturgass der den benyttes. I Rogaland er det bygd ut en god infrastruktur for naturgass, og denne er foreløpig hovedenergikilden for mange veksthusanlegg.

Prisen på naturgass har gått voldsomt opp, Bare i månedene nov-des lå prisene på 120 øre/kWh, dvs mer enn 100% høyere enn i et «normalår».

Merkostnader denne vinteren (nov-mars) for bedriftene er beregnet til å ligge i størrelsesorden 180.000-230.000 kr/daa. Tar vi med høsten og april må vi forvente at kostnadene blir ytterligere høyere.

Dette er uforutsette ekstrakostnader som ikke kan tas igjen i markedet ved å legge på prisene tilsvarende. Det ville gi så høye priser på varene at markedet mest sannsynlig vil velge import.

Rogaland er Norges største veksthusfylke og veldig viktig for produksjoner av grønnsaker som blant tomat og agurk. Nå kan en lett se at butikkhyllene sjeldent har norske tomater og agurker, en klar konsekvens av at mange har måttet nedskalere, eller utsette produksjon på grunn av kostnadsnivået. Størsteparten av tomatproduksjonen skjer i Rogaland. Allerede nå vet vi at 27% av tomatprodusentene har redusert sin produksjon, og volumet i norsk tollperiode er redusert med 20%. Det er stor usikkerhet og vi tror at disse tallene blir mye høyere.

Vi frykter for at likviditetsproblemer og manglende lønnsomhet i den enkelte bedrift, og næringen samlet, kan skade norsk produksjon både på kort og lang sikt.

På toppen av denne utfordringen vil Regjeringen fjerne fritaket for CO₂-avgift på naturgass og LPG, og pålegge veksthusnæringen avgift i en trappetrinnsmodell frem mot 2026. Innføringen av denne avgiften kommer som nok en økonomisk belastning på en næring som allerede står i en dyp økonomisk krise.

Innføringen av CO₂-avgift vil i praksis bety en ekstraordinær avgift til bedriftene uten at endringer kan skje. Næringen trenger mer tid, og vi ber om at innføringen utsettes til infrastrukturen og teknologien tilsier at det er mulig å konvertere. Produksjon av grønnsaker er biologiske prosesser der CO₂ fra forbrenning av gassen tilbakeføres til plantene og resulterer i økt vekst gjennom fotosyntesen. Veksthusanlegg som ikke bruker gass, må kjøpe CO₂-gass på tank for å gjødsle plantene for å opprettholde vekst og øke avlingene i produksjonene. Ved å tilføre CO₂ til plantene øker avlingene opp mot 30%. Det pågår forskning og igangsatt pilotanlegg for å lage «grønn» CO₂ ved å «fange» CO₂ fra uteluft, for så å føre den inn i plantemassen og øke vekst og avling. Dette er en kostbar teknologi som vi håper kan bli tilgjengelig for veksthusanleggene i framtiden.

Norsk veksthusproduksjon bidrar til nasjonale mål om sunnere kosthold, økt grøntproduksjon og verdiskapning. For at norske produsentene skal kunne være med i dette fremover må også rammebetingelsene være der. Dessverre ser vi flere redusere sine produksjoner nå ettersom rammebetingelser, økonomi og forutsigbarhet mangler

For at veksthusproduksjonen som er avhengig av gass skal kunne klare seg gjennom denne krisen må regjeringen sette inn tiltak og gi bedriftene en økonomisk kompensasjon. I tillegg må fritaket for CO₂-avgiften på gass videreføres.

Norsk Gartnerforbund stiller seg til rådighet for å komme med innspill til hvordan en ordning kan innrettes. Vi imøteser deres svar på dette, og stiller gjerne i møte for å utdype eller svare på spørsmål.

Mvh

Per Magnus Berdal
Styreleder

Katrine Røed Meberg
Generalsekretær

